

POSUDEK VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

AUTOR PRÁCE: Věra Machková

NÁZEV PRÁCE: Problematika interrupce z etického pohledu

OBOR STUDIA: Filozofie a společenské vědy

AUTOR POSUDKU: Mgr. et Mgr. Michal Rigel

SHRnutí A HODNOCENí OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE

Autorka bakalářské práce jako svůj hlavní cíl prezentuje snahu *předložit a zhodnotit nejčastěji uváděné argumenty pro a proti přípustnosti interrupce* (viz např. zadání práce či abstrakt).

Za tímto účelem rozděluje text na dvě základní části. V první – přípravné a výrazně kratší – se autorka zabývá vymezením terminologie a seznamuje čtenáře s lexikálním polem problematiky, konkrétně např. s nuancemi použití slov „potrat“ a „interrupce“ (dle autorky mylně považovaných za synonyma) či „umělé přerušeni/ukončení těhotenství“ (varianta s výrazem „přerušeni“ je považována za eufemismus a nedoporučuje se pro běžné užívání).

Ve druhé části práce přichází řada na jádrovou oblast, v níž jsou postupně prezentovány a vzájemně váženy argumenty pro a proti přípustnosti interrupce. V textu možná o něco více prostoru náleží těm argumentům, které jsou používány pro odmítnutí interrupce, ale obecně platí, že je oběma táborům dáno slovo vyváženě. A to je pro účely práce rozhodně dobře. Ačkoliv téma samotné svádí k selektivnímu výběru argumentů, s nimiž se autor/ka dopředu intuitivně ztotožňuje, mohu jako vedoucí práce potvrdit, že se v daném případě autorka snažila přistupovat k tématu pokud možno nepředpojatě a v maximální možné míře objektivně (to dokladuje i zajímavá skutečnost, že sama v průběhu psaní dokázala změnit svůj názor na věc).

Základní otázku textu, jež má být zodpovězena – a která má poskytnout klíč k řešení problému etické přípustnosti interrupce – představuje problém „odkdy začíná lidský život, příp. kdy se shluk buněk stává *osobou* hodnou ochrany“. Tomu se věnuje z různých pohledů pasáž na (s. 17-27). Autorka nakonec odpověď nenalézá (viz „s úplnou jistotou nemůžeme potvrdit, zda a případně odkdy je plod lidskou bytostí“ – s. 49), nicméně právě na základě této nejistoty by byla při vykonávání interrupcí velmi zdrženlivá. Kromě tohoto principu předběžné opatrnosti byl bezpochyby důležitým a názor utvářejícím faktorem dokument *Němý výkřik*, který místy naturalistickým způsobem zobrazuje a komentuje proces interrupce (k tomu více viz otázka do diskuse č. 1).

V závěrečných pasážích práce autorka pokračuje ve sledování polemiky pro a proti, když dává slovo výrazným hnutím, reprezentujícím odlišná stanoviska (Pro-life a Pro-choice) a zabývá se i tzv. post-abortivním syndromem. Celou strukturu práce lze hodnotit jako vhodně zvolenou a posloupnost kapitol jako plynulou a s jasnou vnitřní logikou. Je samozřejmě těžké napsat o daném tématu něco nového a originálního, co by vneslo úplně nové světlo do diskuse, ale takovou ambici ani práce neměla. Soustředila se na to sumarizovat a zodpovědně zvážit nejčastěji uváděné argumenty pro a proti a to se jí myslím podařilo se ctí.

HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE

K formální stránce práce nemám výhrady. Problém nevidím ani v gramatice či existenci překlepů a jiných omylů. Ač jsou k nalezení některé expresivnější výrazy, např. v *Úvodu* i v *Závěru* přítomné metafory typu „*poskytnout stabilní lod*“ (s. 10) či „*přístav v oceánu této problematiky*“ (s. 49), práce svým stylem odpovídá odbornému textu a v daném případě jde pouze o způsob, jak dodat práci svébytný rukopis. To, že je psaná s opravdovým zájmem a zaujetím i to, že se v ní zrcadlí charakter autorky, lze považovat spíše za přednost.

HODNOCENÍ PRÁCE SE ZDROJI

Text se opírá o počet zdrojů, který není úplně rozsáhlý. Jeho jádrem je českojazyčná literatura (někdy od českých autorů, jindy jde o překlady zahraničních). Tento korpus doplňují některé důležité a vlivné texty v anglickém jazyce (v čele s Judith Jarvis Thomsonovou). Není jich ale mnoho a v seznamu se neobjevují ani všechny ze zadání práce nebo ty, které jsem jako vedoucí autorce doporučoval. Dále platí, že převládají ty, jež na morální přípustnost interrupce pohlížejí spíše skepticky (ač jejich názvy slibují nezaujatý postoj, viz např. GRADY, John L. *Interrupce ano nebo ne?*). I když seznam jistě mohl být delší, situace v případě díla na rovině bakalářské práce rozhodně není nijak kritická a z daného souboru zdrojů jde vytvořit text na požadované úrovni. Navíc je důležité zmínit, že s některými knihami a články se autorka zjevně seznámila do hloubky a detailně, tudíž omezenou kvantitu nahrazuje důrazem na kvalitu vytěžení zdrojů.

OTÁZKY K DISKUSI PŘI OBHAJOBĚ

1) V posudku již zaznělo, že autorka sama v průběhu psaní práce změnila své stanovisko k morální přípustnosti interrupce. Pokud chce před komisí tuto osobní zkušenost stručně okomentovat, mohlo by být zajímavé se dozvědět, zda-li v tom hrál větší roli racionální způsob argumentace, či apely emocí (eventuálně by mne zajímal postoj autorky k obecnější otázce „jakou roli může/má hrát rozum a cit v etických otázkách“ neboli diskuse o Kantově, resp. Humově pojetí etiky).

2) Text obsáhle (s. 17-27) řeší otázku, lze-li embryo či plod v těle ženy považovat za život hodný ochrany (či dokonce jedná-li se o *osobu* s určitými nezczitelným právy vč. toho na život). Jak se mohou dle autorky zastánci pozice o existenci samostatné živé bytosti v těle matky již od početí vypořádat s daty, tvrdícími, že cca 50-70 % případů početí končí samovolným potratem (z nichž většinu ani žena nezaregistruje). Přijmeme-li, že se na světě ročně rodí cca 130 milionů dětí, potom pokud má výše zmíněná pozice platit, dochází i při akceptování konzervativní hranice odhadu fenoménu raných samovolných potratů každoročně k obrovské mortalitě, kterou se ale nikdo nezabývá a pro jejíž „oběti“ nikdo netruchlí.

VÝSLEDNÉ HODNOCENÍ PRÁCE

Práci k obhajobě

Doporučuji

Navrhuji celkové hodnocení

B

V Hradci Králové
15. 5. 2020

PODPIS: